SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO, ADMINISTREJO K SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO : 67, avenue Gambetta, Paris 20e
Poŝtĉekaj kontoj je nomo de SAT-Paris : Bruxelles n-o 350 189, S'Gravenhage n-o 211 533, Kopenhago n-o 4 986, Paris n-o 1234 22 Stokholmo n-o 74 153, Wien n-o D-109 068, Zagreb n-o 41 448, Zürich n-o VIII-200 49. Alilande oni pagu per poŝtmandato je nomo de SAT, bonvalutaj devizoj en rekom. letero aŭ bankĉeko je nomo de « L. Bannier ».

NIA XIV-a KONGRESO EN VALENCIO

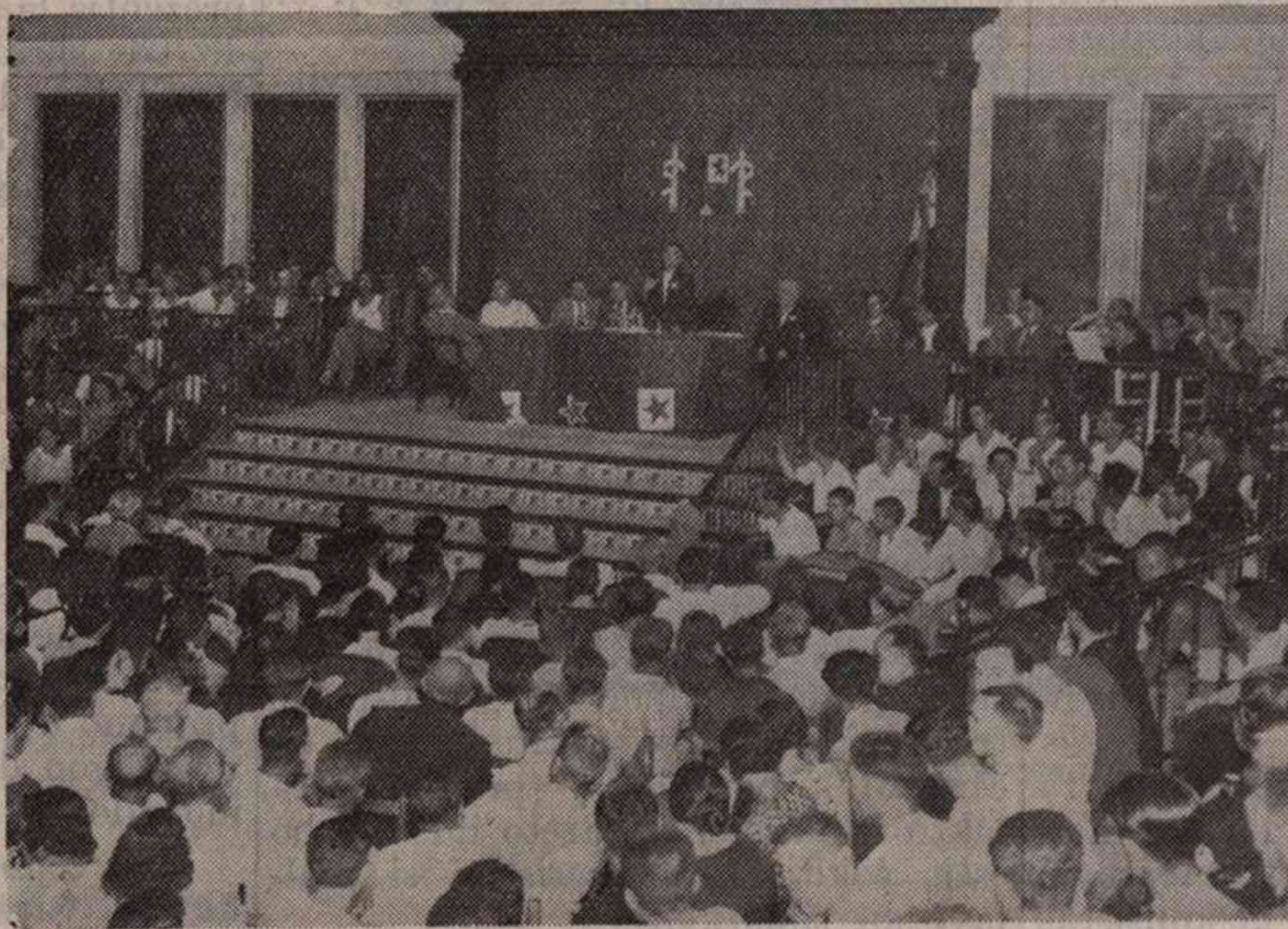
376 kongresantoj el 13 landoj impone manifestacias por la SAT-ideoj en Sudlando.

Tiuj ĉi miraklaj aŭgustaj tagoj de 1934 sub la ardega suno de la Valencia ĉielo restos sendube por ĉiama tempo en memoro al tiuj K-doj, kiuj havis la bonŝancon ĉeesti la XIV-an Kongreson de SAT, la unuan, kiu okazis en Hispanio, la unuan, kiu okazis en suda lando, — entute la unua internacia esperantista kongreso tie de 25 jaroj, depost tiu universala kongreso en Barcelono, kiun ĉeestis Zamenhof en la jaro 1909.

Estas tagoj vere neforgeseblaj por partopreninto, travivinto, tagoj en kiuj ree manifestiĝis kun impeta forto k fajra entuziasmo la dinamika forto kaŝita en nia lingva ilo : esperanto uzita k elprovita kun sperto k lerto per la buŝo de centoj da proletoj kunvenintaj el dektri landoj.

La Kongreso de Valencio estas inda ĉenero en la ĉeno de la SAT-Kongresoj k havos sian meritan lokon en la libro de la Historio.

Ni trovis kongres-urbon, en kiu esperanto ne estis nekonataĵo ; male, la bonega propagando de la Valencia laborist-esperantistaro per laboro de longaj jaroj sisteme estis preparinta la grundon. Kaj nun alvenis el ĉiuj landoj plugantoj, por certigi la bonan rikolton de l'estonto. Esperanto estas *parolata* en Valencio ; en tiu urbo esperanto estas konsiderata kiel seriozaĵo. La popolo montris plenan atenton al nia afero, al nia kongreso, neniu infano malscias pri esperanto. Ankoraŭ mi havas antaŭ mia imago la scenon, kiam juna knabo en la strato klarigis al pli malgranda la sencon k signifon de nia lingvo. Oni ja vidis la kongres-afiŝojn ĉie sur la muroj de la urbo, k eĉ en la montrofenestroj de tre multaj magazenoj ili estis elpendigitaj. Jen okulfrapaj atestiloj pri la granda laboro plenumita de la kongres-organizintoj ! Dankegon ili meritas pro tio, kion ili faris por SAT k por nia movado ! — —

XIV-a Kongreso. Malferma Soleno en la Universitato. K-do Hernandez (O.K.K.) parolas.

Mi forlasis Parizon la 1-an de aŭgusto k renkontis en la stacidomo nur unu K-dinon (el Anglio), kiu havis la saman celon, kvankam mi poste eksciis, ke troviĝas pluraj kongres-partoprenontoj en la vagonaro. Sed en la stacidomo regis en tiu ĉi unua libertempa tago eksterordinara homamasa alfluo, estis la « paca mobilizo de l'lernej-infanoj » forirontaj kamparen, tiel ke estis neeble interrenkontiĝi ĉe tia loko.

Forveturinte duope, ni restis solaj ĝis Narbono (en Suda Francio) ; tie ni trovis la faman Holandan karavanon, kiu estis sekvinta sian vojon aŭtobuse ĝis Avinjono k nun atendis ŝanĝ-vagonaron kun por ĝi speciale rezervita vagono. Troviĝante kelkajn momentojn en la kuireja vagonfako de la karavano, mi povis konstati, kiel bone funkciis la organizo de tiu ĉi kunvojaĝo ĉe la distribuado de manĝaĵoj k trinkaĵoj. Malfeliĉe la karavananoj ne ĉiam havis bonŝancon rilate la tranoktadon k kelkfoje trafis tre malmolan grundon por etendi la lacajn membrojn. Sed ili estis bonhumoraj malgraŭ lacego, k oni ridis k ŝercis.

La vagonaro kondukis nin tra mirindaj pejzaĝoj : sur unu flanko ni povis admiri la Mediteraneon kun ĝia profunda bluo k ĝiaj ĉarmaj golfetoj, sur la alia leviĝis la Pireneaj montegoj. La senutilaj landlimaj formalaĵoj k la akiro de l'novaj biletoj postulis multege da tempo ; ni tie renkontis doganiston, kiu subite rememoris, ke li iam estis komencinta lerni esperanton (antaŭ 20 jaroj) k kiu sub la impreso de la faktoj : la centoj da esperantistoj invadantaj Hispanion, reekflamiĝis por nia afero k promesis fariĝi vera esperantisto.

Kaj tiam multaj « Petroj » sekvis la ekzemplon de la lernolibra heroo k

alvenis en Barcelonon, kie ili ne bezonis erarvagi, ĉar esperantistaj deĵorantoj, plejparte K-doj, sed ankaŭ « neŭtralaj » bonvolaj helpantoj akceptis k zorge flegis la alvenintojn. Ĉe la stacidomo ni trovis deĵorantan fervojiston-esperantiston.

Kaj post nokta ripozo ni daŭrigis la vojaĝon suden, laŭlonge de la maro, tra tropikarbaj ĝardenegoj, je akvo avidegaj kamparoj, ĝis fine en fru-vespera horo ni atingis Valencion banatan de sunradioj. Deĵorantoj kun ruĝverdaj rubandoj akceptis nin plej kamaradece k kondukis nin al la Akceptejo en la Hejmo de la Laborista Grupo, kiu konsistas el pluraj ĉambroj (tuta etaĝo) k dum la kongresaj tagoj enhavis ekspozicion el verkoj de revoluciaj artistoj k ankaŭ ekspozicion de la trafiklaboristaro kun materialo ricevita ekskluzive de esperantistaj K-doj.

La disloĝigo de l'alvenintoj en hoteloj okazis tute glate dank'al akompano de l'deĵorantoj. Menciinde estas, ke la hotelestroj konsentis gravajn rabatojn al la kongresantoj dank' al antaŭaranĝoj faritaj kun la Organiza Komitato. Ĉetere por la nehispanaj K-doj la vivado en Valencio estis treege malkara (kun escepto por la portugaloj komprenеble), k tiurilate neniu K-do bezonis bedaŭri sian viziton al la Kongreso.

La 4-an de aŭgusto, je la tagmeza horo, okazis la *solena akcepto* ĉe la Urbdomo, en kies festsalono havis lokon mallonga interŝanĝo de bonvensalutoj inter K-do *Azorin* (Kordobo) por la kongresantoj unuflanke, k la urbestro de Valencio por la urbo aliflanke. La parolado de ĉi lasta estis tradukata esperanten de urba konsilanto. Ĉe la fino la prezidanto de la Organiza Komitato, K-do *L. Hernandez*, parolis flame k verve, respondante al la paroloj de la urbestro.

Malgraŭ tiu favora akcepto,strata manifestacio ne povis okazi pro malpermeso ; Hispanio ja troviĝas en alarma stato, k nia anaro ne konsistas el simplaj turistoj aŭ piaj preĝejvizitantoj, sed el internaciaj revoluciuloj. Kaj kiom da laboro restas por fari en Hispanio ! Ja la kontrastoj inter riĉo k malriĉo estas grandegaj, k en la stratbildo trafas la okulojn svarmoj da tre mizeraj virinoj k infanoj kun multe difektitaj vestaĉoj, dum aliflanke la pastroj aspektas bone nutritaj, same kiel la elegante vestitaj policanoj k ĝendarmoj. Klasaj kontrastoj !

En la sama tago, posttagmeze, okazis la *unua lekcio* de la Dua Laborista Altlernejo Esperantista, kiun faris K-dino *Pähn* el Estonio pri la moderna sovetia literaturo. Proks. 200 K-doj ĉeestis al tiu ĉi lekcio, kiu okazis dum tre granda varmego. Vespere, malfruege — kiel ĉiuj vesperaj aranĝoj en Hispanio, — aŭdiĝis la dua lekcio de la altlernejo pri la Kataluna Antologio k la hispana literaturo ; ĝin prezentis K-do *Grau Casas* el Barcelono, konata esperantista literaturisto. Ankaŭ tie aŭskultis ĉ. 200 K-doj. Post la noktomezo ni iris al la Foiro, kie la popolo amuziĝis dum la tuta nokto ĉe muziko k budoj k admiris la artfajraĵojn, kiuj leviĝis kun granda bruo al la stelita ĉielo. Ĉie oni rimarkis inter la miloj da homoj la grandan insignon de la SAT-Kongreso, k tie k alie malgrandaj grupoj da SAT-anoj promenadis inter la popola fluo.

Ekde tiu vespero ni kutimiĝis ne plu enlitiĝi antaŭ la 2-a aŭ 3-a horo matene. Sed pro tio ankaŭ ne regis akurato ĉe la matenaj aranĝoj. Post vizito al muzeoj dimanĉe matene okazis la Malkovro de tabulo por nomiĝo de strato al D-ro Zamenhof. Pri tiu ĉi ceremonio, ĉe kiu parolis reprezentanto de la urbo k la prezidanto de la O.K.K., K-do *Hernandez*, dum muzikistaro helpis plibeligi la solenon, donas impreson la bildo presita en tiu ĉi n-o (tamen ĉeestis la solenon multe pli da personoj, ol estas videblaj sur la bildo).

Posttagmeze ni ĉeestis sur rezervitaj lokoj al la fama Valencia Florbatalo, kiu per sia multkoloreco k la arteco de la ornamitaj ĉaroj estis vera ĝuo por la okuloj.

En la malfrua vespero de la sama tago estis solene malfermata la Kongreso en la Universitato. Ĉi tiu konstruo eble neniam antaŭe vidis tiel strangajn gastojn, kiel ĝi neniam antaŭe aŭdis tiel strangan lingvon. La malnov-jarcentaj profesoroj k protektintoj de la Universitato mute rigardadis el siaj pentrokadroj sur tiun strangan popoleton grand-parte tre senceremonie vestitan, nur en ĉemizoj k pantalonoj (pri tiu lasta fakto la faŝistema gazeto de la urbo estis ŝokita k permesis al si malfavoran rimarkon).

La kunsida salonego estis plenplena ĝis la balkono ; ĉeestis pli ol 1000 personoj. La orkestro de la Laborista Esperantista Grupo de Valencio dorlotis nin per belaj muzikaĵoj. K-do Hernandez bele k emocie salutparolis por la O.K.K. Kaj tiam ni aŭdis la diversajn reprezentantojn de esperantistaj organizoj, de la LEA-oj k de kelkaj aliaj institucioj. Fine estis la vico de la hispaniaj, lokaj organizoj. Sed la unua reprezentanto de la loka Ĝenerala sindikata unuiĝo per akraj vortoj vipis la hispanan registaron k per tio atingis, ke la polico ĉesigis abrupte la daŭrigon de la kunveno (kiu tamen preskaŭ atingis sian finon).

En la *unua laborkunsido*, la 6-an de aŭgusto matene, oni aŭdas la salut-telegramojn k leterojn alvenintajn, poste elektas kiel prezidantojn la K-dojn *Azorin* (Kordobo), *Bout* (Roterdamo) k *Olson* (Stokholmo), konsistigas la sekretariaron k la propon-komisionon k aŭskultas la komentojn al la raportaro de la Plenum-Komitato (prezentitajn de K-do Bartelmes). K-do *Bout* raportas por la Konflikt-Komisiono. Post nelonga, sed vigla diskuto okazas la unuanima aprobo al la Raportaro de la P. K. k de la K.K.

Ardega suno atendas nin ekster la salono (en Koncerta domo), sed ni estas decidaj, ĉu partopreni unu el la *frakciaj kunsidoj*, kiuj okazas posttagmeze, ĉu ekskursi al kamparo aŭ maro. La komunista frakcikunsido ne okazis pro polica malhelpo.

Vespere, en la sama tago, ni retroviĝis en la Koncerta domo, por ĉeesti la Muzika-literaturan vesperon, ĉe kiu inter belaj muzikaĵoj K-do *Bartelmes* faris la Trian lekcion de la altlernejo pri « La Muziko kiel homa esprimilo ». K-do *Guma* amuzis nin per siaj memor-ekzercoj. Je la fino anoj de la loka grupo bele kostumite prezentis la prologon k unuan akton de tre sprita teatraĵo « La Kreitaj Profitoj » de J. Benavente. Riĉa aplaŭdo rekompencis ilian ludon. La vespero finiĝis per kantado de « La Internacio ».

La 7-an de aŭgusto, matene, okazis ĉe la *dua laborkunsido* vigla debato pri la proponoj, prezentitaj de K-do *A. Pâris* (Parizo) je la nomo de la Propon-komisiono. Tiu ĉi debato finiĝis per preskaŭ unuanima akcepto de la Malmö-a propono rilate kongresan rezolucion sendotan al Sovetio. La tekston de la Rezolucio oni trovas en tiu ĉi numero. Same estis akceptata propono de K-do el terorlando rilate unuecigon de la laborist-esperantista movado.

Kiel venontjara Kongresurbo estis de ĉiuj varme aklamata *Parizo*. Tiel elĉerpiĝis la laborprogramo de la Kongreso. Sed posttagmeze ni renkontiĝis denove ĉe la diversaj fakkunsidoj, el kiuj kelkaj (instruista, liberpensula) finiĝis per reorganizo de la fakoj, elekto de estraroj ktp. La revigligo de la fakoj havos gravan signifon por la profundigo de la tuta SAT-laboro.

Vespere K-do *Pâris* paroladis en la sindikatejo de Gaso, Akvo k Elektro pri la « edukado de laboristaj gvidantoj « antaŭ multaj esperantistaj k neesperantistaj aŭskultantoj (kun traduko hispanlingven). Okazis post tiu parolado vigla debato, kiun partoprenis precipe la ne-esperantistaj laboristoj.

La sekvantan tagon, la 8-an, jam multaj eksterlandanoj forveturis, interalie la holanda karavano. La ceteraj K-doj en kvar aŭtobusoj gajanime ekskursis al la marbordo (Saler), kie ili parte migris tra apudmara pinarbaro, parte pilkludis k parte banis sin en la maro apud belega plaĝo. Malgraŭ ke pluvetis en tiu ĉi tago, la ekskurso postlasos ĉe ĉiuj partoprenintoj agrablajn impresojn.

En kafejo malfru-vespere aro da nelacigebluloj ankoraŭ festis la adiaŭon ; mi mem estis tro elĉerpita k bonvenigis la okazon dormadi dum kelkaj horoj, por elteni la morgaŭan dutagan revojaĝon al Parizo.

Ni ĉiuj forlasis la gasteman Valencion kun la plej belaj impresoj rilate la estonton de nia movado, kun nova fervoro k nova entuziasmo, bone refreŝigitaj, por plenforte daŭrigi la batalon por nia kara afero k kun adiaŭa promeso sur la lipoj : « Ĝis revido en Parizo ! Vivu SAT !

N. B.

Statistiko de partoprenintoj ĉe la XIV-a Kongreso

	Aliĝis	*Ĉeestis*
Alĝerio	2	1
Argentinio	1	—
Aŭstrio	3	2
Belgio	1	—
Britio	15	11
Ĉeĥoslovakio	1[1]	—
Danio	1	—
Estonio	1	1
Francio	65	54
Germanio	5	4
Hispanio	168	156
Italio	1	1
Nederlando	124	115
Portugalio	13	8
Sovetio	2	—
Svedio	22	21
Svisio	2	1
Tanĝerio (Maroko)	1	1
Usono	4	—
	432	376

Sekve estis 156 kongresantoj el Hispanio k 220 el eksterhispaniaj landoj. Rimarkinda karakterizo, ke la eksterlandaj partoprenantoj multe superis la nombron de l'enlandanoj. Proporcio favora el la sennacieco !

Rezolucio de la XIV-a Kongreso de SAT en Valencio

adresata al la Soveta registaro k al ĉiuj Laboristaj esperantistoj en la mondo

La XIV-a Kongreso de Sennacieca Asocio Tutmonda, okazanta de la 3.-8. aŭgusto 1934 en Valencio (Hispanio),

altiras la atenton de la tutmonda proletaro k tute speciale de la Soveta Registaro al la fakto, ke la oficiala esperantista organizo en Sovetio, nomata « Sovetrespublikara Esperantista Unio » ;

1º per nepago de ŝuldo rezultinta el varoj liveritaj de SAT al sovetiaj esperantistoj je la sumo de 75.000 frankoj frankoj, k agnoskita pere de pagodeklaroj poste ne plenumitaj[2] ;

2º per misinformado al la respondecaj sovetiaj instancoj k tiele akirita malpermeso de eniro de la SAT-periodaĵoj k libroj en Sovetio ;

faris gravegan domaĝon al la disvolviĝo de « Sennacieca Asocio Tutmonda », kiu havis en 1930 preskaŭ 2000 membrojn k abonantojn en Sovetio, k kiu kalkulas en siaj vicoj ankoraŭ hodiaŭ la plej grandan parton de proletaj esperantistoj en la landoj, kie ĝi havas ekzistorajton.

La Kongreso esprimas la deziron pri baldaŭa likvido de la konsekvencoj rezultantaj de tiuj faktoj ;

Memorigante tiuokaze ankaŭ pri la klopodadoj faralaj en multaj landoj minacataj de faŝismo k milita reakcio, por restarigi en la laborista movado la agadan k organizan unuecon ;

La Kongreso akceptas kiel sian propraĵon la deziresprimon de multaj K-doj, eĉ en Sovetio mem, vidi restariĝitaj la amikecajn rilatojn kun la sovetlandaj esperantistoj, kiuj nuntempe estas izolitaj de siaj tutmondaj fratoj.

Sed ĝi deklaras samtempe, ke la bazo por tiu rekuniĝo estas la plenumo de du kondiĉoj : 1. Almenaŭ parta likvido iom-post-ioma de la malnova ŝuldo ; 2. Nuligo de la malpermeso al la gazetoj k libroj de SAT sur la sovetia teritorio.

La Kongreso, konvinkite, ke nur unuigita laborista movado esperantista povos realigi la celon de ĉiuj klasbatalaj esperantistaj organizoj, t.e. utiligi esperanton kiel rimedon en sia batalo, konsideras la tempon favora por tiu ĉi reunuiĝo de la lab. esp. movado k alvokas ĉiujn laboristajn esperantistojn kunlabori en tiu ĉi tasko. La spirito de komuna batalo supervenku la spiriton de l'apartiĝo. Ni kreu la grandan ondon de nia ruĝverda movado ruliĝantan sen-halte ĉirkaŭ la mondo k kuntirantan la proletan klason !

[1] Ne ricevis ĝis la Kongresdato vizon petitan antaŭ *kvar* monatoj !

[2] Fakte la ŝuldo atingas proks. 100.000 fr. inkluz. valoron de libroj presitaj en Moskvo per nia mono. — *P.K.*

XIV-a Kongreso. Inaŭguro de strata tabulo je la nomo de D-ro Zamenhof. K-do Hernandez (O. K. K.) parolas.

Ĉe la Laboristaj Esperanto-Asocioj

Fondo de SATED en Danio.

Por atingi kunlaboron inter la divers-urbaj laborist-esperantistoj de Danio, okazis la 22. julio konferenco en *Odense*, kiun partoprenis reprezentantoj el ĉiuj partoj de la lando. Eĉ angla K-do ĉeestis tiun ĉi konferencon.

Post antaŭtagmeza ekskurso kun ŝipveturo, okazis laborkunsido en la Popoldomo, kie oni unue raportis pri la movado en la diversaj urboj k poste debatis pri la estonta kunlaborado. Estis decidate kunigi ĉiujn SAT-anojn de la lando en unuiĝo « SAT en Danio » (S.A.T.E.D.), kiu eldonos monatan organon « Laborista Esperantisto ». La sukcesa konferenco finiĝis per *La Internacio.*

Aperis raporto en la socialdemokrata organo « Fyns Social-Demokrat ».

Abonantoj k membroj en Ĉeĥoslovakio !

Ne povante instali poŝtĉekan konton en Ĉeĥoslovakio, ni atentigas vin, ke ekzistas por vi du praktikaj pagmanieroj : 1) per poŝtmandato internacia ; 2) pere de K-do *K. Fremr*, Koterovksa 27, *Plzen*, kiu estas rajtigita akcepti monon por ni kiel landa peranto.

Ĉu la holandanoj estas nomadoj ?

Ni en la Administracio de SAT nepre emas jese respondi ĉi tiun demandon, ĉar neniu monato pasas, en kiu oni ne anoncas al ni dekojn da adresŝanĝoj de nederlandaj abonantoj ! Eĉ se oni konsideras, ke niaj plej multaj abonantoj troviĝas en tiu lando, tamen ankaŭ proporcie la nombro da adresŝanĝoj en ĉiuj ceteraj landoj estas multe pli malalta. Feliĉe por ni ! ĉar la laboro de la reskribado de adresoj estas treege temporaba procedo. Ŝonas preskaŭ nekredeble, sed estas vero, ke kelkaj K-doj en Nederlando ŝanĝas sian adreson tri ĝis kvar-foje dum unu sola jaro ! Kiu povas klarigi al ni tiun kuriozan fenomenon, ke la nederlandaj K-doj ne varmiĝas en sia nesto, sed vivas kvazaŭ nomadan vivon ?

EL NIA LETERUJO

Noto de la Redakcio. — Sub tiu ĉi rubriko ni kolektas la perlojn trovitajn en leteroj, kiuj ofte celis nur iun administran aferon. Multaj K-doj iam aldonas ion valoran, iun publikigindan informon pri la situacio en siaj landoj aŭ urboj. Tiel ni volas savi opini-esprimon ofte tre valoran, kiu pro sia neintencita koncizo anstataŭas kelkfoje longan artikolon.

Kial ne paŝi pluen sur tiu ĉi vojo ? Ne hezitu aldoni tiajn notojn en viaj leteroj, kiam vi hazarde skribas al ni ! Ne ĉion ni akceptas, sed multon. Ĉiu K-do tiel povos ekprovi promenigi la plumon sur papero k povas helpi fari interesa tiun ĉi rubrikon.

La pliakriĝanta klasbatalo en Usono.

Studenta K-do el Seattle (Vaŝingtono) skribas :

« Tre akriĝas ĉi tie la klasbatalo k laŭdire estas same en ĉiuj landoj kapitalistaj de la mondo ; do mi tre ĝojis legi en ĵurnalo, ke la socialistoj en via lando (Francio. — *Red.*) decidis aliĝi al la unueca fronto por kontraŭbatali la faŝismon. Estas nun en nia urba karcero sepdek komunistoj, inter ili kelkaj gestudentoj de la Universitato de Vaŝingtono. La polico frapegas la strikantojn, la N.R.A. subplugigas nutraĵojn k la laboristaro malsatas, sed samtempe fariĝas klaskonscia. La lando pleniĝas je strikoj k la strikantoj je kugloj. Leviĝu, giganto proleta — baldaŭ ! baldaŭ ! »

Tra la Esperanta Gazetaro

Ni anoncas du novnaskitojn : unu nomiĝas « La Juna Vivo » k estas destinita por la Junularo ; ĝin redaktas K-dino Veenendaal el West-Graftdijk, SAT-anino, instruistino, kiu havas ankaŭ la respondecon financan k moralan pri la eldono. De pedagogia vidpunkto tia eldonaĵo estas salutinda (parenteze ni rimarku, ke ĝis nun *memstara* junulara gazeto en Esperantio neniam estis viv-kapabla), k ŝajnas, ke la instruistaro esperantista trovas en tiu ĉi gazeto, taranta ekster la tendenca batalo per sia enhavo, taŭgan rimedon por la instruado al la infanoj. La Plenumkomitato de SAT, ne sufiĉe frue avertite pri tiu ĉi entrepreno de privata iniciato, okupos sin en unu el la sekvontaj kunsidoj pri tiu ĉi nova revuo pure esperantlingva k sciigos en oportuna tempo pri sia pozicio la SAT-anaron (12 paĝoj, formato 15 × 22, dusemajna, jarabono : 1 guld.)

La dua : « Esperantistul », kiu afable mencias la Valencian Kongreson, estas rumana gazeteto (8 paĝoj, formato 15 × 22, Adr. : J. Jonescu-Capatana, *Bukuresti*, str. dr. Istrate 10), en esp-a k rumana lingvoj, kiu aperas... dufoje dum jaro ; ĝi do apenaŭ indas la nomon « gazeto». Estas tamen esperinde, ke ĝi akiru pli da abonantoj ol ĝia samtitola antaŭulo, kiu laŭ sciigo de l'fondinto estis abonata de... 15 personoj ! Jen, kiel statas la esperanta movado en diktatorecaj landoj !

N. B.

Budaismo.

La « Revuo Orienta » eldonis specialan numeron pri Budaismo k informas, ke la Tut-Pacifikaj Gejunulaj Budaistaj Asocioj, kongresintaj dum julio en Tokio, akceptis esperanton kiel oficialan lingvon kune kun la japana, ĉina k angla lingvoj.

« Budaismo... donadis moralan entuziasmon k spiritan ĝojon al proksimume kvin milionoj da homoj en la mondo, k servadis por savi homojn el materia sufero k malbono, k estigis ilin bonaj, grandanimaj, puraj k kompatemaj. ... Budaismo absolute rifuzas, ke homo apogas sin al io supernatura, k ĝi postulas al homo, ke li nur apogu sin sur sin mem por liberiĝi el la mizeroj de la vivo. »

La home pli alta nivelo de l' Budaismo kontraŭ la Katolikismo, kies kuratoreco super la homa spirito estas la plej maldigna sinteno de tiu organizo, estas evidenta, Tamen la Budaismo estas devojiĝo de vera filozofio, ĝi estas pesimisma rezignacio pri la eblo, ordigi per taŭgaj rimedoj la homan socion, tiel malpliigante la suferojn de la homoj.

Kompatinda Zamenhof !

Vivante en Germanio kiel supozita membro de tiu ĉi distinginda nacianaro, vi ne havus ŝancon fariĝi membro de la Germana Esperanto-Asocio, ĉar laŭ la *Germana Esperantisto* n-o 7 de julio, la judoj ne plu povos esti anoj de la asocio. Ĝia prezidanto, S-ro Kurt Walter, precizigis sian vidpunkton tiel : « La deziro pri la agnosko de esperanto per nia registaro k la tiurilataj spertoj en la pasinto igas min konsideri kiel ĝusta la konsenton pri la postulo de la Nova Germana Esperanto Asocio (NGEA) (kun kiu okazis intertraktoj pri reunuigo), ke en *germana* esperanto-asocio judoj ne povas esti membroj. »

Ke homoj sin donas al tia prostituo de l'penso, estas vere priplorinda. Por kio servu esperanto, se tiaj barbaraj vidpunktoj sin manifestas ? Ni preferus, ke esperanto de *tia* registaro ne estu agnoskata.

Esperanto en la kolonioj.

Franca Esperantisto publikigas en n-o 8 de julio legindan artikolon pri la neceso de esperanto en la koloniaj landoj, kies « protektitaj » popoloj troviĝas en lingva inflacio.

« Ni rigardu ekzemple Marokon ; oni ne povas imagi al si pli belan turon de Babelo. Jam inter la indiĝenoj oni uzas, laŭkaze, la klasikan araban, la vulgaran araban (preskaŭ tute diferenca de la unua), la berberan (aŭ la marokanan proprasence), kiu havas tri ĉefajn dialektojn, k la izraelidan lingvon, kiu ankaŭ ne estas tre unueca. Al tiu ĉi legomĝardeno nun alkuniĝas la franca k hispana, la pli enpenetranta itala, iom da angla k specimenoj de preskaŭ ĉiuj lingvoj ».

Sed en tiuj centroj de imperiismaj aspiroj, esperanto verŝajne havas malpli da ŝancoj ol ĉe la memstaraj nacioj.

Katolika kontraŭjudismo.

« Espero Katolika » N-o 118, de junio, pia sinjorino, tute plena de kristana amo k justo, ĝeneraligante surpaperigas jenajn juĝojn :

« La judoj... sukcesis entrudi sin en ĉion, (sed ĉu la jezuitoj ne estas same entrudiĝemaj ? — *H. P.*) k akiris al si altan rangon en gravaj oficoj... Sed supozeble oni timis, ke ilia kapableco estis dononta al ili iom da aŭtoritato super la kristanoj, almenaŭ oni malpermesis al la judoj plenumi publikajn oficojn ». Konstatinte, ke tial la judoj rifuĝis al la komercado, la sinjorino konkludas kun mirinda logiko : « Malmultvorte oni povas diri, ke la judo mem estas kulpa pri sia sorto... ke li katenis sin al la oro...»

Ni ne jam aŭdis, ke la Katolika Eklezio malestimas la flavan metalon...

Kiel Kondukanto.

Estas vere malfacila tasko skribi en gazeto de tia malnova organizo, kia estas la Katolika Eklezio, kun tiom da pekoj tra la jarcentoj, sen provoki kontraŭdiron subtenitan de faktoj.

« Dum 19 jarcentoj ĝi kondukadis popolamasojn tra ĉiuj malfacilaĵoj de la vivo al la eterneco... »

Ekzemple la inkvizicio mortigis (« kondukis al la eterneco » !) de 1481 ĝis 1834 en Hispanio sola 34.658 homojn k punis 288.214 per dumviva karcero aŭ per la galeroj. En Nederlando, sub Karolo V-a, mortis pro ĝia volo proks. 50 mil homoj.

La eklezia gvidado en Aŭstrio estas bone konata. Oni fidinde raportis, ke Dolfus, la protektito de la kat. eklezio, plirapidigis la laŭleĝan murdon je Kolomano Valiŝ per urĝaj telefonalvokoj. — Ni ne volas tiun ĉi gvidadon, kiu kondukis al 1914-18. Ni serĉas pli fidindan gvidanton k vidas en Dekart (Descartes), Kant k.a. pionirojn de la nova epoko.

H. P.

La nuna situacio de esperanto

Kritike rigardante la esp. movadon, oni konstatas preskaŭ plorindan staton. Baldaŭ estos tiel, ke necesas mobilizi ĉiujn optimismajn rezervaĵojn por konservi la kredon pri venkeblo.

Jam dum multaj jaroj ni marŝas sur sama loko — eĉ kelkfronte povas noti neprajn regresojn. — Kial tiel estas ?

Ĉu nia lingvo ne taŭgas ? Ĉu, ĉar la movado estas tro disigita ? Ĉu, ĉar mankas al ni kapabla gvidado ? Ĉu pro la ekonomia krizo ?

Ne. Tiuj pretekstoj ne validas. Eble kelkaj por la neŭtraluloj, sed absolute ne por ni. Laŭ proleta kutimo k eduko ni serĉu la kialojn en la sociaj rilatoj. En medioj de produktomaniero, kulturo k ekonomia stato.

Kiaj do ili estas ?

Jes, iamaniere strangaj, sed tamen klarigeblaj.

Kvankam la tekniko k la modernaj komunikiloj sennaciece konkeris la terglobon, tamen ni ne jam ni miro konstatas kreskantan naciismon, dum internaciismo en multaj landoj preskaŭ estas malĉasta vorto.

La proletaro, kiu devus profiti el la kapitalisma malfortiĝo, kiun kaŭzis la ekonomia krizo, disiĝas k lasas la ŝancojn al la faŝismo, t.e. nova k pli kruela formo de kapitalismo. Pro la jam multloka venko de la naciismo oni malpliigas la internaciajn rilatojn. Aŭtarkio k ŝovinismo triumfas.

Ĉu strange, ke esp-o ne progresas aŭ ekinfektiĝas de la nunepoka konfuzo ?

Ekz. estis legebla en « Heroldo » (29. okt. 1933) artikolo pledanta por baziĝo de esp-o sur naciismo, ĉar nuntempe tiu afero estas la sole progresanta ! Tia ideo kompreneble estas absurda. Prave « Sennaciulo » (dec. 1933) rebatis bontrafe la stultaĵon (Legu « La burĝa esperantismo sen kompaso »). Sed ĝi estas tipa fenomeno de nia konfuza epoko k montras al ni la dekadencon de la neŭtrala esp. movado. Certe la naciismo estas nur provizora obstaklo — prokrastiĝo de la kapitalismo per leviĝo de la mezklaso k neŭtraligo de la proleta klaso per bela promesado k barbara traktado.

En tiu ĉi epoko la ideo pri mondlingvo havas nur vanajn ŝancojn. Eĉ en la plej modesta formo — kiel helplingvo, ilo por necesaj internaciaj aferoj.

Kun ĉagreno ni do konkludu, ke ni preskaŭ nur povas defendi la jam konkeritajn poziciojn. La esp. movado ja ne influas la mondrilatojn, sed inverse. Estus vante kredi, ke ni ekz-e per pli forta agado k ofensivo kontraŭ ĉio naciisma povus aliigi multon. Ni malgraŭ ĉiuj baraktoj restas boateto sur la malkvietega politika maro.

Sed tial ni ne ĉesigu nian laboron. Ĝuste ni nun devas febre prepari nin por bataloj k ju pli da esp-istoj ni estas, des pli certa estos la venko de la mondlingva ideo. Ankaŭ jam nun ni praktike multrilate povas meti esp-on en la servo de la proletaro.

Neŭtraluloj naive kredas ebla enkonduki esp-on sen samtempa aliiĝo de la socisistemo. Ni kiel proletoj klare vidas, ke enkonduko de mondlingvo estos nur sekvo de grandaj revolucioj, k ankaŭ per si mem signifos profundan revolucion, se ne politikan, tamen spiritan.

Fin-konklude do evidentiĝas, ke la sola afero, kiu povos savi esp-on, estas la venko de la tutmonda proleta klaso. Tiudirekten montras la kompaso.

Kiaj do estas la ŝancoj ?

En la mondo la klasbatalo pli k pli akriĝas. Oin povas nei ĝian ekziston, sed ĝi tamen estas fakto. Eĉ post ĉiu venko de la faŝismo en iu lando, ĝi ne ĉesas, sed nur adaptiĝas al novaj batalmetodoj. Eĉ se la reakcio venkus en la tuta mondo, *la ideo* pri senklasa, ekonomie egalrajta k socialisma socio ne mortus.

Iutage la subprematoj tondre krevigos ĉiujn katenojn k forportos ĉiujn barilojn sur milionoj da laborfortaj ŝultroj. Tiam oni ekkonstruos la novan mondon k *tiam* ankaŭ esp-o venkos, ĉar *la venko de la socia revolucio ankaŭ estos la venko de esp-o.*

Tiu esp. movado, kiu vegetis ĝis nun, tiam ŝajnos esti arkaikaĵo, tempo pri kies senfrukta k klaŭna agadoj oni ridos. En socialisma mondo kun plan-ekonomio, mondmastrumado, esp-o aŭ almenaŭ mondlingvo naturbezone efektiviĝos.

Eble, ke la vojo kondukas tra neeviteblaj suferoj k turmentoj : Imperiismo, teruraj militoj k aliaj ekscesoj de kapitalismaj firegantoj.

Lernu ni kontraŭbatali k tiel proksimigi epokon indan je homestado. Unue kiel revoluciuloj, due kiel proletaj esp-istoj ni marŝu unuecaj sub la devizo : *Unu homaro, unu lingvo* !

P. Thorsen (18 334).

Red. noto : Ni bedaŭras, ke la aŭtoro de la supra artikolo ne povis ĉeesti nian Valencian mondkongreson, por ĉerpi novan kuraĝon k optimismon. Eble la tono de lia skribaĵo estus pli hela k luma — malgraŭ ĉio....

Zamenhof pri esperantigo de propraj nomoj

En la « Originala Verkaro » de d-ro Zamenhof (II, 29, p. 81) oni povas legi :

« *La logiko kategorie ordonas, ke por ĉiuj nomoj estu enkondukita unu egala ortografio (la simpla ortografio esperanta), ĉar alie, trovante en verko esperanta ian nomon, oni neniam scios, kiel ĝin elparoli. Sendube tio ĉi poste estos enkondukita, k post kelkaj jaroj la skribado « Byron » anstataŭ « Bajron » aŭ « Gœthe » anstataŭ « Gete » kredeble estos rigardata kiel eraro... La fina formo por la skribado de nomoj estos sendube la ortografio fonetika, k al tio ĉi ni devas ĉiam celi k* alkutimi. »

Esperantigante la proprajn nomojn en niaj eldonaĵoj, do ni sekvas nur la konsilojn de la aŭtoro de esperanto mem. For la naciemon, ankaŭ el la lingvo-uzado !

La « Alarmistoj » en Nederlando

« Alarmistoj » nomiĝas nova grupo de nederlandaj anarkistoj, kiuj apartigis sin de la *Junaj anarkistoj*. K-do J. Worms (Hago) (18.869) tradukis k sendis al ni la *Principdeklaron* de tiu ĉi grupiĝo, verkitan de konata anarkisto Petro Kooyman. Ĉi tiu deklaro estas resumebla per jenaj linioj :

Laŭ la « Alarmistoj » ĉiu batalo por nova sociformo, en kiu la produktiloj estu en la manoj de malplimultoj (egale ĉu oni nomas tiun sociformon « komunista », « socialista » aŭ « faŝista »), nuntempe estas malsocia. Klopodoj, alproprigi al si la produktaparaton, ne plu estas konformaj al la bono de la speco, pro la grado atingita de la tekniko, kiu transformis relativan nesufiĉon en la malon. Ŝtatoj ne plu havas ekzistorajton, same ankaŭ ne la konvencia juro de la epoko, la kultoj, eklezioj ks. La nuna disvolviĝo al ekonomia intersendependeco sekvigas, ke neniu individuo nek grupo da individuoj laŭ ekonomiaj rilatoj NUN rajtas reteni aliajn individuojn plenumi siajn normalajn bezonojn rilate pluekziston k disvolviĝon. Ĉiu individuo havas la *Rajton* kontentigi siajn individuajn bezonojn ; ĉiu kontraŭago al tiu Rajto estas malsocia, sekve krima, de kiu ajn flanko k kiel ajn ĝi okazas, k en kies intereso ŝajnas okazi tiu malhelpo — ĉu en la intereso de kapitalista grupo, ĉu en tiu de « klaso » aŭ « nacio ».

Protesto al protesto

Ni ricevis plurajn respondojn koncerne la Proteston de K-do Veder el Nov-Jorko, aperintan sur la p. 54 en la n-o 418 de « S-ulo ». Estas neeble presigi ilin ĉiujn ĉi tie ; cetere ĉiuj malpravigas la vidpunkton de K-do Veder. Ni publikigas nur tiun de K-do Eerdmans el Roterdamo, kiu spegulas tute bone ankaŭ la vidpunkton de la ceteraj respondintoj k ni fermas per tio la diskuton pri ĉi tiu temo.

Plenum-Komitato.

Kvankam ankaŭ mi ne adoptas la Militan Insurekcion (Mi komprenas el la senco, ke K-do Veder celas la perarmilan batalon), mi tamen aplaŭdas la alvokon de la Plenum-komitato (laŭ la Roterdamaj SAT-anoj ne estas diferenco inter Direkcio k Plenum-komitato).

La riproĉataj vortoj : « k montris al ĝi la sole eblan vojon bari al tiu ĉi barbara invado la pluan progreson » ne meritas la proteston. Laŭ mi ili esprimas, ke, kiam la lastaj leĝaj rimedoj estas likvidotaj k la lasta eblo estas la defendo per ĉiaj metodoj, ke tiam la laboristaro ĉesu babili pri la irenda vojo, ĉar tiumomente temas pri la demando : ĉu suferi la sorton de la italoj k germanoj aŭ apliki la sole eblan vojon bari al ĉi tiuj barbaroj la pluan progreson ?

Ke niaj aŭstriaj K-doj perdis la batalon, grandparte estas la kulpo de la samopiniantaj aŭstriaj laboristoj, kiuj en la kritika momento faris same kiel K-do Veder, k konsideris la batalon nekonforma al sia starpunkto, anstataŭ kunagi defendi la lastan eblon ! Mi nur tiel povas kompreni la esprimon de simpatio de la Plenum komitato por la aŭstriaj batalintoj.

En la Roterdama Sekcio 3-a K-do Bout priparolis la proteston, ĉar ĝi koincidis kun diskutoj pri la ĝuste okazantaj ribeloj de la senlaboruloj en diversaj lokoj de tiu-ĉi lando, k unuanime la membroj, inter kiuj multaj SAT-anoj, konsideris la artikoleton nur kiel simpati-esprimon k komisiis min tiusence skribi.

Ni ne povas k volas vidi en ĝi adopton de ia gvidideo, sed nur esprimon pri tio, kio vivis en la animoj de ĉiuj klaskonsciaj K-doj. Mi eĉ momenton pensis, ke K-do Veder verkis la proteston por ellogi diskutojn, ĉar pensante pri la Amsterdama kongreso, mi ne povis kredi, ke tiu protesto venis de la sama Veder, kiu en A-damo certe ne estus parolinta tiele.

Cetere mi opinias ke ni ne tiel facilanime devas protesti, kiam foje iu esprimo de la Direkcio ŝajnas esti kontraŭstatuta.

Esperante ke la SAT-anoj samkonsideras la aferon, mi petas publikigon.

17011 *E.*

Kio estas Socialismo ?

Pri la enhavo de teoriaj, same kiel de informaj k diskutaj artikoloj, aperantaj en niaj revuoj, *respondecas ĉiam la aŭtoroj mem.* Pro la diversaj konceptoj, kiuj speguliĝas en la prisocialismaj doktrinoj k en la partioj, ilin reprezentantaj — k kies anoj laŭ la unua paragrafo de nia Statuto havas lokon en nia Asocio, la Redakcio komprenеble neniam povas akcepti mem la prienhavan respondecon ; ne estas ĝia tasko pesi k juĝi laŭ sia rango konceptojn, sed simple prezenti ilin kiel ide-materialon.

Ni memorigas pri tio okaze de ĉi tiu k de aliaj felietonajoj.

Red.

I. — Socialismo estas tiu scienco pri la socio, kiu ampleksas (*a*) la sciencon pri ekonomio k (*b*) la sciencon pri sociologio. La unua sin bazas sur agnosko de la fakto, ke la laborista klaso estas la sole utila klaso en la socio, la sola klaso, kiu produktas sociajn valorojn kun la laŭkonsekvenca teorio, ke la kapitalista aŭ reganta klaso estas parazita klaso k inkubo sur la socio. Tial, ekzistas nenia idento de interesoj inter la du klasoj.

La dua sin bazas sur la agnosko de la fakto, ke sociaj sistemoj ne estas ĉiamaj. Ĝi instruas, ke la socio estas organismo ema al ŝanĝiĝo — naskiĝo, infan- k plenaĝeco — kadukiĝo k fina morto. Plie ĝi instruas, ke la historio konsistas el serioj de klasbataloj k ke la movoforto de ŝanĝiĝoj en sociaj formoj k la akompanaj klasbataloj estas troveblaj en la ekonomia bazo de difinita epoko, t.e. en la maniero propra al ĝi, k laŭ kiu la socio dum difinita historia periodo produktis siajn nutraĵojn, loĝlokojn k vestaĵojn ; ankaŭ laŭ la formoj k evoluo de la iloj k instrumentoj por la produktado dum difinita periodo. Ĝi instruas ankaŭ, ke la socia superstrukturo — la reĝimo, la etikaj konceptoj, religiaj formoj, jursistemoj ktp. formiĝas k direktiĝas, obeante al tiu ĉi sub-bazo. Ĝi krome instruas, ke la celo de la homaro estas pli ol la akiro de privatposedaĵo — ke « nura propraĵkariero ne estas la fina destino de l'homaro, se progreso estos la leĝo de la estonto, kiel ĝi estis en la pasinto » (Morgan). Kunigitaj ambaŭ — la scienco pri ekonomio k la scienco pri sociologio — liveras la scion antaŭkondiĉan al orda k paca solvo de la socia problemo k por la enkondukado de socia ordo laŭ pli alta nivelo.

II. — Socialismo estas tiu formo de socio, en kiu oni produktados sole pro foruzado (laŭ kontraŭdistingo al la nuna produktado pro profito), k en kiu la teron, instrumentojn k ejojn de produktado posedas kolektive la utilaj laboristoj de la lando, en kiu la produktorimedoj, mallonge, la industrioj estas administrataj de la *industria organizo* (konstruenda, *Trad.*) de tiuj ĉi produktantoj, kiuj hodiaŭ estas la salajrolaboristoj. Tio ekskludas la ekziston de politika reĝimo, k implicas ties anstataŭigon per *industria reĝimo*, kiu havas sian bazon de reprezentado en la diversaj industrioj, ĉiu laboristo kun voĉo k voĉdonrajto en kontrasto al la nuna politika reĝimo kun ĝia bazo de reprezentado en pure politikaj (geografiaj) k arbitraj subdividoj.

Por la atingo de sia celo la socialismo instruas, ke la laborista klaso devas sin organizi *politike k industrie* por la kompleta k — laŭ la grado, en kiu tio restas en la potenco de la laboristoj — la paca renverso al la nuna sociordo. Socialismo tial estas la rekta antitezo de kapitalismo, ne nur laŭ siaj filozofio, historia koncepto, ekonomio, sed ankaŭ laŭ socia formo k produktecaj celoj.

*
* *

Jen estas difino pri Socialismo, kiu severe akordas kun la principoj de l'marksismo. El ĝi la starpunkto de la Socialista Laborista Partio de Usono deduktiĝas, starpunkto, kiu havas nek la mankojn de l'reformismo k oportunismo, nek tiujn de l'anarki-pseŭdorevoluciismo. SLP k ĝiaj anoj atendas nek konsenton, nek malkonsenton al la ĉi supra, sed atenteman legadon k komparon kun aliaj difinoj pri socialismo, Nur vera kompreno igos simpatiantojn ĝin priparoli k diskonigi.

T. V. (1307).

Recenzejo

Al la eldonistoj : Bonvolu noti, ke estonte ni ne plu recenzos librojn makulitajn per inka skribo aŭ per stampo.

S. Grenkamp-Kornfeld : *Ĉu vi aŭdis tion ?* 46 pĝ. Form. 14 × 19. Prezo : 0.60 guld. + 10 %. Eld. Esperanto-Instituto, Poŝtfako 81, *Venlo* (Nederlando).

Ĉi tiu libreto entenas aron da pli malpli bonaj spritaĵoj. Pro manko de antaŭparolo oni restas en la dubo, ĉu la plimulto el la humoraĵoj estas rerakontita, adaptita aŭ... inventita de S-ro Grenkamp.

La lingvo estas klara ; la propraj nomoj estas malsame traktitaj : parte esp-igitaj (Rotŝild), parte ne (Levy, Rotschild !). P. Boncour ne skribiĝas per « t » ĉe la fino ! Preso k papero estas bonaj. *N. B.*

Paul Nylen : *Lingva Kvaronhoro.* 47 pĝ. Form. 11,5 × 18. Prezo : 1 sv. kr. Eldona Societo Esperanto, Fako 698, *Stokholmo.*

Lingvaj problemoj traktitaj k klarigitaj en sveda lingvo. Helpilo al kursgvidantoj.

Rosenberg-Malmgren : *Per kio ni amuzu nin ?* Societ- k danc-ludoj. 39 pĝ. Form. 11,5 × 18. Prezo : 1 sv. kr. Eldona Societo Esp-o, Stokholmo.

La libreto entenas diversajn ludojn por la domo k por libera aero, k krome aron da svedaj danckantoj k ĉenkantoj. Ĝi estas destinita por plivigligi grupkunvenojn.

Koprivnica, la urbo de la *VII-a Jugoslava Esperanto-Kongreso* (1934). 80-paĝoj. 11 × 15 cm. Prezo ne indikita. Gvidilo tra la urbo k tra la regiona esp. movado (kun multaj grupfotoj).

Esperanto-ekspozicio. Por aranĝota esp. ekspozicio mi petas la tutmondan geesp-istaron sendi esp-ajojn, ilustr. PK, ktp. Ni respondos al ĉiu per fotografaĵo. Sendu al : *J. H. Duisler*, Kokelestr. 88*a*, *Blijerheide-Kerkrade*, Nederlando.

Atentu, Gekamaradoj !

Letervesperon k ekspozicion ni aranĝos meze de septembro. Sendu multnombre L., PI., gazetojn k.a.esperantajojn ! Resp. garantiata. Adreso : *Kultura Klubo*, Jardines 10-1°, *Bilbao*, Hispanio.

Gekamaradoj ĉiulandaj, helpu nin !

La juna grupo « Brava Marbordo » intencas dum septembro fari ekspozicion por montri al la publiko la disvastigon de nia lingvo. Sendu glumarkojn, afiŝojn, PI ktp. Respondo garantiata.

Adresu : Grupo « Brava Marbordo », str. E. Figueras, 2, *Roses, Hispanio.*

GRUPESTROJ, KURSGVIDANTOJ !

Daŭrigu konigi al ni de tempo al tempo adresojn de esperantistoj, kiujn vi opinias kapablaj por legi niajn organojn. Ni sendos al ili provnumeron, aliĝilon, katalogon ktp.

Memornoto

Represis el « Senn. Revuo » : *L'en dehors*, Orléans, 17.5. (pri Haeckel).

Priesper. artik. k notojn enhavis : *De Fakkel*, Amsterd., 20., 27.7. ; *Signalen*, Stokh., 12., 26.7.

Pri SAT : *Fyns Soc. Demokraten*, Odense, 16., 23.7.

Pri la Kongreso : *Republica Social*, Valencia, 3.8. (preskaŭ la duona numero, kun saluto ankaŭ en esp-o).

G. P. DE Bruin :

Gvidilo tra la Esperanto-Movado

La temo estas pritraktita en konciza k klara formo. Ĉiu, kiu volas informiĝi pri la stato k organizado de la esp. movado, devas tralegi tiun ĉi informoriĉan verketon.

48 paĝoj. *Prezo : 4.— fr. fr.*

SAT, 67, *avenue Gambetta, Paris* 20.

Korespondado

Hispanio.

K-do *Pere Vilalta*, C. Bisbe Laguarda 7, prl. 2*a*, *Barcelona*, dez. kor. esperante k france kun K-dino. Certa respondo.

K-do *Ricard Ribas*, str. Rouda St. Antoni 78, 3*a*-1*a*, *Barcelona*, dez. kor. k interŝ. PM., k PK. kun eksterl. Gek-doj.

Nederlando.

K-do *A. v. d. Starre*, v. Linschotenstr. 1, *Ymuiden*, dez. kor. L., PI., pĉt., k.ĉ.l. Gek. Resp. gar.

RADIO-PROGRAMO

26.*VIII.* : 9.45-10.00, Lille PTT-Nord, informoj (*same :* 2., 9. IX.).
28.*VIII* : 20.00-20.10, Tallinn, Tartu, 410 m. (*same :* 4.9).
1.*IX* : 15.30-16.00, Tour Eiffel, 1389 m. (*same :* 8.IX.).
9.*IX* : 9.45-10.00, Marseille, 400 m.

Instruu laŭ « PETRO » ! (Prezo : 6 fr. fr.)